

הצד השני של המטבע

מאת רוד שנין

עריב אחד ישבנו בחברת חברי ועד המושב ופי למברג שמעון חר" מוני ושלום סמסון שגילו לפנינו את הצד השני של פרשת המטבע במשמר השלושה. אנרים זינבים אלה השתדלו להסביר בשפה פשוטה את גורמי המטבע. ניכר היה שאספו את שארית כוחותיהם כדי להציל את ביתם והאצו פילוג, שנאה, קנאה והחירה תחת יסודותיו. לכאורה הלך ואל כשורה. המושב המבוטס על ספק הלב, בנה מחלבה. שיוק 1500 ליטר חלב ליום, בנה מחסני תצרוכת, נרעים הימקלים, קיבל תוספת פרקע מימי, נסע פרנס, רכש ציוד חקלאי, הקים אגודה שיתופית לשיווק — ולמסוף. ברעם ביום בחיר. ארץ השמי

חוק באמצעות, תנובה, ביטול מיס' דות המושב, בכיסודי, — טוענים חברי הועד — היטול המושב והפי' כמו למושב, למויפה מעין זו לא ציטינו וחשנו כי עלינו להילחם במב' מה תרתי-סכנות זו, מגפת היטול וכסירה בעקרונות הקואופרטיב הש" תושית'.

למשמר השלושה צמיי חרס כפול: חרבן משקי ומפולת רעיונית-חברתית. המורשים הרלו לשלם הוכותיהם, הפ' סיקי לשוק תוצרת באמצעות ארגון השיווק המקומי. מספר המורשים עלה לעשרים משפחות, כלומר מחצית חברי המושב פילוש הדבר — הטלת התובת והפול בתחזקת השירותים על עשרים משפחות בלבד, שנשארו נא' גנים למושב ולעקרונותיו. הועד פנה לבית-המשפט, כדי לאלץ את החברים שפרשו לפרוע את חובותיהם ולמנוע מהם התחמקות מאחריותם כחברי אגוד' דה שיתופית. אולם החוק היה בעוכרי ואמני המושב מסתבר, שבהקנות הפ' אושרת על-ידי רוטם האגודה הש" תושית אין תקנה האוסרת על חבר לעזוב את המושב ואין בוק כל צרובה המחייבת חבר פורש לפרוע את חר' בחיי ברטם יעזוב את המושב. יתר על כל, חבר מושב רשאי לפרוע לכאורה מהמושב, מבלי לדבר זה ישי"ב לנצח את ביתו והא משקי.

כדי לספור אותם למתיישב שיבוא במקומו. לתקנות האגודה השיתופית סוורף, אמנם, טופס הפרוץ על-ידי כרית-היפקות, שלפיו מתחייב חבר המושב, לקיים את החלומות והרואות הועד והמושב — אך טופס זה אינו תופס, נראה, מבחינה תוקית, חשוב לכן שהצגת החוקק חוק מתאים להג' נת ריטש המושבים במקרה שתבר עזוב את המושב, עתה עוצדה הצעת חוק, שהנוחה על שולחן הכנסת, אך טרם אושרה, על כל פנים, נאמני משמר השלושה היו אובדני-צנות, פנו לעזרת תנועת המושבים, וזו ניסתה לאחות את הקרעים ולמצוא פדצא, הורלכה ועדת-הקידום, שנפגשה עם שני הצדדים, הקרת ודרשה, אך פנתה ולא יטיקה מסקנות, אלא התרה ליישב את הסכסוך בדרכי שלום ועל-ידי פשרה. כפובן, שתכסיס מעין זה היה צפוי לשלול במושב המפולג ובארי' רה השודרת בו.

המורשים נחרו בדרך הקלה ביותר: הם לא הודיעו על פרישתם, לא עזבו את המושב, אך חדלו לשווק את תוצרתם על-ידי מוסדות המושב. הפ' סיקו לשלם חובות ומסים, חדלו להש' המש כציוץ החקלאי, התלריפו את הצדכניות והפסיקו לשלם לועד דמי' חכירה בעבור אדמותיהם. חברי הועד טוענים כי הסכסוך הוא אישי (בוחמי — טל וועד) פי עשרה מבין חברי

זים הם חקלאים, שסחיתם על עבודת האדמה, ואילו יותר עובדים בעבודה שכירה מחוץ למושב. לפי אינם תרדים לשלמת המושב ולקיימו. גרה להם מבחינה משקית להפכו למושבה ועל ידי כך לפטור עצמם מעול מסיים וחובות ומאחריות קולקטיבית. ועד מחקשה עתה לנפות מהמורשים את ורבותיהם, פיון שלא נוחים אהם בנפש על שירות.

נאמני משמר השלושה פנו אל הוועד שים וניסו לשכנעם לחזור בהם ולפי' נרע שיווק המושב, כאשר נכשלו מאי' מצים אלה, נדרשו המורשים לעזוב את המושב ולמנות את בתיהם ומס' קיהם, כדי לאפשר קליטת מתיישבים אחרים, על-ימנת לשמור על מסגרת המושב. חברי הועד טענו כי אין כל אפשרות לקיים את השירותים החקי' לאיים של המושב על-ידי עשרים משפחות בלבד והכצו מהמורשים לשאת בעול המסים הוצאות החזקת השירותים — אך הללו סרבו, איז הועלתה הצעת פשרה: שיתוף כלכלי-משקי, כלומר שימוש משותף במח' לבה של המושב, במחסן התצרוכת והורצים, הפסקת השיווק על-ידי, תור צרת ואשראי, המורשים דחו גם הצעה זו.

מדת-רוח רבה שודרת בקרב נא' מני משמר השלושה נגד הנהלת, תר' צרת ואשראי' ביבנאל. אגודה זו שפ' רה במשך 30 שנה על העקרונות, אשר קיבל במרוצת הזמן מעין תוקף חוקי-שלמי נאמר על אגודת-שיווק שיתד' סית להתחרות עם חברתה ולקבל תוצרת של חברי אגודה, יריבה' ללא הסכמתה. הנהלת, תוצרת ואשראי' ביבנאל לא התייעצה עם ועד משמר השלושה לפני שהחליטה לשווק את תוצרת המורשים, יתר על כן, — טרענים חברי הועד — פיה גמיון

למשא-ומתן עם הנהלת, תוצרת ואשראי' למציאת פשרה: הנסיון נכשל ואז תוצרת, תוצרת ואשראי' את ההתחרות שלה לרכישה לבם של המורשים, דבר שאין לו כמעט תק' דים בתולדות ההתיישבות החקלאית.

המצב במשמר השלושה מתוח ורזה חדות ומטנות. הוא מצב ללא נשוא וללא פדצא כמעט. למעשה קיימים שני ישובים במשמר השלושה, שני הצדדים ומזירות תנועת המושבים מחפשים דרך להחליק בין הסכך, אך ספק, אם הימצא דרך מבלי שייפשה נסיון להכניס שינויים מהכונים במש' מרה השלושה ובתנועת המושבים בכ' לל, יתכן, כי לאחר 40 שנות הקר' אושריה השיתופית ההתיישבותית וב' עקבות התמורות שחלו במדינה, כאשר צעי הייצור והשיווק, בטכנולוגיה וב' טרע — הכרוי להכניס שינויים טרויקילכת ברעיונות ובתקנון של תנועת המושבים, גם בת' גרעה הקבוצית הלו שינויים בחיי החברה ובמשקי, יתכן, שכדי להציל את כלל תנועת המושבים ואת היסר דות הרעיוניים העיקריים — רצוי להתמסר עם המציאות המשתנה, לוותר על פכים קטנים, על תקנות ועקרונות כלתי-חשובים, שעבר ומנם — כדי לשמור על היסוד, כי תנועת המושבים היא תנועה הנישאת על-ידי אנשים חיים, השואפים לבנה עתיד להם ולמשפחותיהם, אנשים ישי להם הול' שות אנושיות טבעיות, גם קנאה יצ' רות-עין, לעומת זאת חלו תמורות עצומות בתנאי החיים בישראל, מאן ייסודו של מושב-העובדים הראשון, ואילו העקרונות כמעט ולא נשתנו, לכן ציל מנוס, מרווייה של הדרך והכנסת רפורמות, שינויים אלה הם מתייבבה-מציאות.

א. התחיל בכך, שהח' וליג מומיי הציע סיני 1960 להביע איראסון לועד לנחמן על-ידי קבוצת חברים, בעיקר צולים חרשים, הועד ועדה, נכוצ ועד פוער. — והרורות לא שכבו, מסתבר, שחלפת הועד היה רע המרון, אכזעי למסרת ומעין פצולת-הסתה. לאש לאט בילו המורשים את קליפתם התבעו שמיטה חובותיהם, היטול המסגרת הש' השיתופית של המושב, הפסקת הש'

רפר 11048/ק 4
שיר פ"ר פריי המ"צ 1961

6.10.61 3 קי